

La Junta informa...

Supervisions en grup La sessió, a càrrec d'en Joaquim Puntí, va tenir lloc a les instal·lacions d'ATRA

El propassat dimarts 14 d'abril es va celebrar la segona supervisió en grup. Les instal·lacions d'ATRA, al carrer Gran de Gràcia, 239, 2n 2a van acollir la reunió.

La sessió sobre TCC aplicada a infants i adolescents va ser conduïda per en Joaquim Puntí (Supervisor acreditat per l'SCRITC) del Servei de Salut Mental Infants i Joves de la Corporació Sanitària Parc Taulí i professor associat del Departament de Psicologia Clínica i de la Salut de la UAB.

Dr. Joaquim Puntí

Servei de Salut Mental
Infants i Joves Corporació
Sanitària Parc Taulí.

Professor Assoc. Dept.
Psicologia Clínica i de la
Salut de la UAB >>

L'SCRITC s'adhereix a la queixa pel canvi del conveni de la XHUP

Reclamem estar al grup 1A juntament amb metges i farmacèutics

Fruit del malestar de molts dels nostres socis, la Junta de la SCRITC va adherir-se a la manifestació de queixa pels canvis en la redacció del nou conveni de la XHUP que afecten als especialistes i residents de Psicologia Clínica. En aquest document es sol·licita que els psicòlegs especialistes i residents es situïn en el grup 1A conjuntament amb metges i farmacèutics com era en l'anterior conveni. També s'han adherit a la queixa la Societat Catalana d'Especialistes en Psicologia Clínica (SCEPC), l'Associació Catalana de Psicòlegs Clínics i Residents (ACAPIR-ANPIR), el Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya (COPC), la Fundació Congrés Català en Salut Mental (FCCSM), la Societat Catalana de Psiquiatria Infanto-Juvenil, l'Associació Catalana de Professionals de Salut Mental (ACPSM-AEN), l'"Asociación Madrileña de Salud Mental" (AMSM-AEN), l'"Asociación Española de Psicología Clínica y Psicopatología" (AEPCP), la "Federación Española de Asociaciones de Psicoterapeutas" (FEAP), el Sindicat de Metges de Catalunya, i el "Consejo General de la Psicología".

Avaluació i tractament del TDAH en adults

La reedició del curs, a càrrec de la Mª Jesús Creus, ha tornat a ser un èxit de participació

El passat 23 de gener vam iniciar el 2015 amb un nou curs de formació continuada: "Avaluació i tractament del TDAH en adults", a càrrec de Mª Jesús Creus, Psicòloga Clínica Especialista de l'Hospital Quirón-Teknon. Després d'exhaurir totes les places fa uns anys per la mateixa sessió formativa, el curs d'enguany ha estat un èxit.

Mª Jesús Creus

Cos Facultatiu de l'Hospital
Quirón Teknon.

Cofundadora i responsable
del Grup TeDeA >>

La docent, amb gran experiència clínica, va incloure en el seu programa aspectes relacionats amb l'epidemiologia del TDAH en l'edat adulta, la seva presentació clínica i les seves repercussions, l'etiologia, les tècniques d'avaluació específiques (entrevistes diagnòstiques, escales auto i heteroaplicades, metodologia observacional, exploració neuropsico-

lògica), diagnòstic diferencial i estratègies de tractament farmacològic i no farmacològic. En aquest darrer grup s'incloueren aspectes psicoeducatius, intervencions psicològiques (TCC, DBT-Adaptat al tractament del TDAH), coaching i intervencions psicosocials. La sessió formativa va ser molt interessant i dinàmica, i es va combinar la classe magistral amb el treball de casos pràctics.

Noves col·laboracions

L'objectiu és donar a conèixer l'SCRITC entre els joves psicòlegs

Hem contactat amb els nostres socis Bernat Carreras i Ivette Morillas de l'Acadèmia Persever amb la finalitat d'iniciar futures col·laboracions. L'objectiu prioritari és que l'SCRITC sigui coneguda per la major part de joves psicòlegs que estan començant o començaran la seva carrera professional. Amb la mateixa intenció, des de la Junta, també hem iniciat contactes amb els socis coordinadors de màsters universitaris per tal d'iniciar futures col·laboracions per donar-nos a conèixer entre els seus alumnes i així augmentar el numero de socis i rejuvenir la nostra Societat.

Els llibres i els autors

'Comprender el estrés'

L'Eva Baillès i el Xavier Torres acaben de publicar un llibre divulgatiu sobre l'estrès. En aquest llibre es pretén respondre a algunes de les preguntes que més preocupen als nostres pacients. El principal esforç dels autors d'aquesta obra de la col·lecció "El médico en casa" ha estat donar una visió acurada però alhora entenedora de les conseqüències de l'estrès a la salut, prestant especial atenció en donar a conèixer a tothom aquells tractaments que són més eficaços i les últimes i sorprenents notícies sobre l'estrès.

L'obra repassa el concepte d'estrès i les seves repercussions en la salut, la resiliència i el seu desenvolupament, i les estratègies de control de l'estrès més eficaces.

El llibre d'Eva Baillès i Xavier Torres >>

info *scritc*

Butlletí Informatiu de la Societat Catalana de Recerca i Teràpia del Comportament

81 sumari

abril 2015

Editorial

Formació continuada:

- Workshop i IV Jornada de Salut Mental Perinatal a Barcelona
- Or, encens i CBT. Jerusalem: EABCT 2015
- El curs sobre conductes auto-lesives no suïcides tindrà lloc el 12/06/015
- X Congrés de la 'Catalano Balear'

Evidència científica de la TCC:

- Resultats d'un assaig controlat aleatori multicèntric de l'efectivitat clínica de la teràpia d'esquemes per als trastorns de la personalitat

Qui és qui?:

- Àngel Soto

Els llibres i els autors:

- 'Comprender el estrés'

La junta informa:

- Supervisions en grup
- L'SCRITC s'adhereix a la queixa pel canvi del conveni de la XHUP
- Avaluació i tractament del TDAH en adults
- Noves col·laboracions

Societat Catalana de
Recerca i Teràpia del
Comportament

Edita: Societat Catalana de Recerca i Teràpia del Comportament (SCRITC). Apartat de correus núm. 11. 08193 Bellaterra (Barcelona)
Tel. 618 62 23 23. E-mail: info@scritc.cat
Dipòsit Legal: B11765-2015

Fullet de la XXX Reunión Anual de l'SCRITC

Editorial

Per segon any consecutiu celebrarem la nostra Jornada i el workshop al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB). Esperem que repetir "la seu" ens serveixi per millorar alguns aspectes respecte l'any passat, i que tots puguem gaudir més de la nostra trobada.

El 28 de maig, durant el Workshop, podrem gaudir de la presència del Arnoud Arntz. Ens explicarà com aplicar la reelaboració imaginal en diferents trastorns, però segur que el que més ens sorprendrà és la feina que realitza amb els pacients que presenten un trastorn per estrès posttraumàtic i/o un trastorn límit de la personalitat.

El dia següent al taller, com ja és habitual i no podria ser d'una altra manera, celebrarem la XXX^a Reunión Anual de l'SCRITC. El fet de ser un número rodó, la fa ser especial i compartirem aquest fet amb el Dr. Álvarez i el Dr. Farré doncs també celebren els 30 anys de la seva Jornada de Teràpia del Comportament i Medicina Conductual en la Pràctica

Clínica. Com en els darrers anys, en la vesant científica de la nostra Jornada, comptem amb dues taules rodones, una masterclass, dues conferències especials i l'habitual secció de cartells, a la que us hi animem a participar! (podeu consultar el programa i les bases a la nostra web: www.scritc.cat). També podrem compartir les nostres experiències i retrobar-nos en un ambient més distès durant els descansos i a l'hora de dinar.

I per últim una petició, des de la Junta us cridem a participar en l'assemblea general de socis que tindrà lloc el divendres 28 de maig a les 18:15h. Tenim moltes coses noves per explicar-vos, algunes de les quals segur que ja n'esteu al corrent, com la remodelació de la web, però de segur que n'hi ha d'altres que poden ser del vostre interès i ens agradaria poder compartir-les i decidir-les juntament amb tots vosaltres.

Fins la Jornada!

Eva Baillès

Presidenta de l'SCRITC

Tot fent un Cafè

Dues o tres persones, cafè i un tema de conversa en comú. Qui no ha gaudit en alguna ocasió d'aquest escenari?

Aquesta és la filosofia d'aquesta secció, exposar informació, debatre, rebatre... És el vostre racó del vostre bar preferit, deixeu que l'ambient us porti i flueixi la conversa.

Tots els vostres comentaris i suggeriments són benvinguts. Aquest és el vostre espai, on podeu deixar testimoni de la vostra opinió i compartir-la amb els vostres col·legues.

De la mateixa manera si llegiu qualsevol notícia, llibre o article referent a la nostra professió (o no) que us hagi interessat, aquest és també l'indret apropiat per a fer partícips la resta dels socis de la vostra troballa.

Així doncs, endavant, feu servir aquesta eina. Segur que mentre llegieu aquestes lletres ja us ha vingut al cap alguna informació que heu revelat a algú en petit comitè mentre prenieu un cafè...

Feu-nos arribar les suggerències a l'adreça: info@scritc.cat

SCRITC. Formació continuada

Cursos, congressos i tallers

Workshop i IV Jornada de Salut Mental Perinatal a Barcelona

El proper dia 15 de maig es celebrarà la IV Jornada de Salut Mental Perinatal, organitzada per la Sociedad Marcé Española de Salud Mental Perinatal (MARES) i la International Marcé Society for Perinatal Mental Health. Es comptarà amb la presència de ponents nacionals i internacionals que tractaran àmbits diversos com l'epigenètica, els estressors prenatals, el suïcidi matern i el infanticidi, així com la situació actual al nostre país i a l'estranger dels dispositius de salut mental perinatal.

La tarda prèvia a la Jornada, i com extensió d'aquesta, es realitzarà el taller "Trastorn per estrès posttraumàtic postpart: eines per a la detecció, tractament i prevenció", a càrrec d'Ibone Olza Fernández, Doctora en Medicina, especialista en Psiquiatria Infantil i perinatal i experta reconeguda en la matèria.

Podeu trobar més informació a: <http://www.psiquiatriapsicologia-dexeus.com>

Or, encens i CBT. Jerusalem: EABCT 2015

Jerusalem, una ciutat mítica per molts i molts diferents motius, serà la seu del proper congrés de l'EABCT, la nostra societat "mare". A principis de setembre d'aquest any, aquesta ciutat, repetidament assetjada al llarg de la història, rebrà un nou setge, aquest cop molt més pacífic, per part del recercadors i clínics de la "cbt" de tot el món. El lema del congrés d'aquest any és "TCC: un camí per l'esperança i la compassió pels conflictes". Algunes de les estrelles convidades d'aquest congrés són clàssics, com David Barlow, Judith Beck, Edna Foa, Ron Rapee o Mark Williams. Però n'hi haurà moltes més, tant de clàssiques com de modernes... Alguns segles més tard, les estrelles tornen a conduir prop de Betlem.

Podeu trobar tota la informació a la web de la eabct: www.eabct.eu. O podeu preguntar directament al nostre representant internacional.

Miquel Àngel Fullana
Representant Internacional
de l'SCRITC: mafr@copc.cat

El curs sobre conductes auto-lesives no suïcides tindrà lloc el 12/06/2015

Us recordem la nova data en que s'impartirà el darrer curs de formació continuada del 2014-15: "Conceptualització, avaluació i abordatge de les conductes auto-lesives no suïcides". Aquest es durà a terme el proper divendres 12 de juny a càrrec de Daniel Vega, psicòleg de l'Àrea de Salut Mental d'Adults del Consorci Sanitari de l'Anoia i professor associat al Departament de Psiquiatria i Medicina Legal de la Universitat Autònoma de Barcelona. El proper mes de maig ja podreu consultar el programa definitiu i formalitzar les vostres inscripcions a través del web de la SCRITC. Esperem que sigui del vostre interès. Us hi esperem!

X Congrés de la 'Catalano Balear'

Sota el títol 'Noves Intervencions Terapèutiques: del Mindfulness a les Noves Tecnologies', els dies 24 i 25 d'abril tindrà lloc a Barcelona el Xè congrés de la Societat Catalano balear de Psicologia. La seu d'aquest any serà la Universitat Abat Oliba i, com de costum, els socis de l'SCRITC podran beneficiar-se d'una inscripció reduïda.

Evidència científica de la TCC.

Resultats d'un assaig multicèntric controlat i aleatoritzat sobre l'efectivitat clínica de la teràpia d'esquemes per als trastorns de la personalitat

La teràpia d'esquemes s'ha mostrat cost-efectiva en el tractament pel trastorn límit de la personalitat. No obstant, l'eficàcia d'aquest tipus de intervenció en altres trastorns de la personalitat (TP) no ha estat avaluada prèviament. El present estudi s'orienta a resoldre aquesta qüestió; es tracta d'un treball multicèntric que va contar amb la participació de 12 centres de salut mental holandesos.

Es tracta d'un estudi aleatoritzat i controlat amb l'objectiu principal d'examinar l'efectivitat clínica de la teràpia d'esquemes per sis dels TP: cluster C (evitatiu, dependent, i obsessiu-compulsiu), histriònic, narcisista, i paranoide. En concret, es van comparar 50

sessions de teràpia d'esquemes amb dos condicions addicionals: (i) tractament habitual (TAU), i (ii) tractament orientat a la 'clarificació' (desenvolupat específicament pels TP). Per ser inclosos en l'estudi, els participants havien de complir al menys un diagnòstic de TP (segons l'SCID-II) com a diagnòstic principal, tenir entre 18 i 65 anys, absència d'un trastorn límit, antisocial, esquizoide o esquizotípic de la personalitat, història de trastorn psicòtic o bipolar, ideació risc suïcida, ús de substàncies i quocient intel·lectual inferior a 80.

Cada branca de tractament (teràpia d'esquemes, TAU i teràpia centrada en la clarificació) va incloure 147, 135 i 41 participants, respectivament. L'avaluació clínica es va realitzar als 6, 12, 18, 24 i 36 mesos.

Les troballes més importants suggereixen que la teràpia d'esquemes és superior al TAU. En aquesta línia, els pacients que van rebre el primer tractament van mostrar un major increment en els nivells de funcionalitat general i social, i també van obtenir puntuacions menors en simptomatologia depressiva. A més, aquests pacients van abandonar menys el tractament (suggerint una millor acceptació de la teràpia d'esquemes que el TAU). En quant a la comparació amb el tractament centrat en la clarificació, els participants van evidenciar un major nivell de remissió en quant al TP i una milloria en quant a la funcionalitat

social. Per contra, la teràpia d'esquemes no es va mostrar superior al tractament centrat en la clarificació en quant a la funcionalitat general i la taxa d'abandonaments. De manera interessant, el tractament centrat en la clarificació no es va mostrar superior al TAU en cap mesura, indicant que no qualsevol tractament 'experimental' aconsegueix millors resultats que el TAU.

En quant a les mesures d'ansietat, psicopatologia general, trets de personalitat patològics, funcionament social i qualitat de vida, es va observar una milloria durant el temps en les tres condicions de tractament.

En resum, aquest estudi controlat i aleatoritzat mostra una àmplia milloria dels pacients amb TP en les tres condicions de tractament, amb efectes superiors en favor de la teràpia d'esquemes en la remissió dels criteris de TP, símptomes depressius, increment de la funcionalitat social i general, i menors taxes d'abandonament. Així, els autors conclouen que els resultats obtinguts van en la línia de confirmar que la teràpia d'esquemes és un tractament basat en l'evidència pels TP.

Bamelis, L., Evers, S., Spinhoven, P., Arntz, A. (2014). Results of a multicenter randomized controlled trial of the clinical effectiveness of Schema Therapy for personality disorders. *American Journal of Psychiatry*, 171, 305-322.

Qui és qui? Àngel Soto

L'Àngel Soto va néixer el 26 de gener de 1965 a Barcelona. Va fer la llicenciatura en Psicologia (promoció 1984-89) a la Universitat de Barcelona. Recorda que van estrenar Facultat de Psicologia (abans era una secció de Filosofia i Ciències de l'Educació), i crec que també van ser dels primers en obtenir el títol de llicenciats en Psicologia.

L'Àngel va ser dels que va estrenar la Facultat de Psicologia de la UB, ja que abans era una secció de Filosofia i Ciències de l'Educació

En el període 1990-1992 va fer el Mestratge en Medicina de la Conducta a l'UAB. Segons ens diu, aquell va ser el seu primer contacte "real" amb la teràpia de conducta, i va ser a lo gran, en l'àmbit de les addiccions a la Unitat de Conductes Addictives de l'Hospital de Sant Pau. Va ser en aquella època quan, de la mà d'en Toni Tejero com adjunt i tutor de pràctiques i en Xavi Roca i la Maria Pastoret com a "personal investigador", va aprendre els principis de rigor i de mesura de la teràpia de la conducta aplicats a la clínica. I ens rememora amb afecte el "totxo" que havien de llegir sobre el "Programa de tractament psicològic de la Unitat", les hipòtesis de Winckler, l'aplicació de la teràpia d'exposició amb prevenció de resposta adaptada al tractament de les addiccions aplicant mesures autoinformades i fisiològiques, el "model dels processos de canvi" de Prochaska i DiClemente... Tot un luxe!

El segon any de pràctiques el va fer al Parc Taulí de Sabadell (un Taulí molt diferent de l'actual) en companyia de l'Anna Soler i la supervisió del professor Adolf Tobeña, on varen encetar una experiència d'interconsulta hospitalària amb els serveis de Neurologia, Digestiu i Oncologia. Destaca que un temps més tard, l'any 2001, va viure un altre moment molt decisiu per a la seva formació, gràcies a l'interès i iniciativa del professor Tomàs de Flores se'n va anar amb la Carne Sánchez a fer formació intensiva en Dialectical Behavior Therapy (DBT) amb els professors C. Sanderson i C. Swenson "trainers" del Behavioral Technology Transfer Group de la Dra. Marsha M. Linehan.

En l'actualitat i des de l'any 1992 és Psicòleg Clínic especialista amb la categoria professional de Facultatíu Consultor Sènior de l'Àrea de Psiquiatria, Salut Mental i Addiccions del Consorci Sanitari de l'Anoia. També es tutor clínic de pràctiques dels Mestratges de Psicologia clínica i Medicina de la Conducta i de Psicopatologia de l'Adult de l'UAB.

Dels seus inicis professionals en el CASD (Centre d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències) d'Igualada on els tractaments estaven orientats a la deshabitació i la prevenció de recaigudes (els anomenats

Programes Lliures de Drogues) el manual i professionals més influents per ell, van ser els Drs Marlatt i Gordon, amb els que va "apaivagar" molts dubtes i tribulacions en els seus primers anys d'exercici professional. Posteriorment va passar al CSMA on encara hi continua, i refereix que podria destacar molts autors de capçalera com en Salkovskys, en Marks, o la Edna Foa. Però està convençut que el personatge que ha exercit una influència més decisiva ha estat la professora Marsha Linehan. De fet, ens diu que pensa que és un dels autors més rellevants dels darrers 20 anys en la teràpia de conducta.

Quan li preguntem pels punts més importants de la seva trajectòria professional, ens diu que és difícil destacar un punt concret, però valora molt positivament haver tingut la sort d'haver fet un "tastet" en diferents àmbits de la clínica (drogodependències, interconsulta hospitalària, salut mental d'adults, hospitalitza-

De la seva trajectòria destaca haver fet un 'tastet' en diferents àmbits de la clínica

ció...). I destaca que pel que fa als darrers anys el més rellevant és la feina que estan fent des d'Igualada per mantenir el llegat del Dr. Tomàs de Flores, i perseverar el seu interès clínic i investigador sobre el trastorn límit de la personalitat.

Pel que fa als seus projectes professionals, ara mateix i en primer lloc, dedica bona part del seu temps a aconseguir que l'incipient "Programa TLP-Anoia" faci anys i es consolidi com una oferta terapèutica estable al seu Servei. És un programa orientat al diagnòstic i tractament precoç del trastorn límit, seguint els principis i procediments de la Teràpia Dialèctica Conductual. En segon lloc, col·laborar amb la tasca investigadora del seu estimat company en Daniel Vega, cercador incansable dels entrellats neuropsicològics i dels indicadors patognomònics primers per a la detecció i intervenció primerenca del trastorn límit.

Sobre l'estat actual de la teràpia cognitivo-conductual opina que estem més be que a l'inici dels 90, època en la que ell va començar a treballar. Segons l'Àngel, tenim una presència més sòlida en els dispositius assistencials públics i un reconeixement més explícit dels nostres companys sanitaris. L'exigència de tractaments basats en l'evidència i el reconeixement mitjançant la inclusió dels nostres tractaments en les guies de pràctica clínica de més prestigi creu que també ha estat un factor positiu en l'avenç de la nostra disciplina. Quan se li pregunta sobre el futur més immediat de la TCC, l'Àngel creu

A l'Àngel li agrada caminar per la muntanya, quedar amb els amics i llegir novel·la negra i policíaca de la bona... >>

que anem i hauríem d'anar cap a propostes en les que recuperéssim com a eina central l'anàlisi funcional de la conducta, no prioritant per tant els aspectes de diagnòstic en la comprensió i planificació de les intervencions.

L'Àngel creu que la TCC ha d'encaminar-se cap a una recuperació de l'anàlisi funcional de la conducta com a eina central

També seria molt rellevant disposar en el futur de mesures funcionals, neuroconductuals en l'avaluació de resultats dels tractaments.

Finalment pel que fa a les seves aficions, a l'oci i al seu temps lliure, l'Àngel aprofita qualsevol moment per sortir amb la família, caminar per la muntanya, quedar amb els amics. I afegeix que quan té una estona de tranquil·litat..., li agrada llegir novel·la negra i policíaca de la bona, i afegeix que com ja sabem son dues coses diferents. Bàsicament, llegint-ne en gaudeix i enveja (a parts iguals) les habilitats dels escriptors per descriure psicològicament els personatges.

Secretaria de la SCRITC

Tel. 618 62 23 23

Horari d'atenció al públic:
Dilluns i dimecres de 15:30 a 18h

www.scritc.cat